

407

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI PLANOWANIA PRZY RADZIE MINISTRÓW

z dnia 8 grudnia 1969 r.

w sprawie bilansowania i rozdzielności materiałów.

Na podstawie § 1 pkt 16 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 1969 r. w sprawie szczegółowego zakresu i trybu działania Komisji Planowania przy Radzie Ministrów (Dz. U. Nr 20, poz. 149) oraz § 20 uchwały nr 115 Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 1969 r. w sprawie współpracy naczelnych i centralnych organów administracji państwowej w sprawach planistycznych (Monitor Polski Nr 30, poz. 225) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zarządzenie reguluje zasady bilansowania i rozdzielności oraz stosowania w uzasadnionych wypadkach ograniczeń zużycia surowców, materiałów, części zamiennych i elementów kooperacyjnych, zwanych dalej „materiałami”.

2. Zasady bilansowania maszyn i urządzeń określa zarządzenie Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 2 sierpnia 1969 r. w sprawie zasad bilansowania i rozdziału maszyn i urządzeń (Monitor Polski Nr 39, poz. 322).

§ 2. 1. Wszystkie materiały, zarówno produkowane w kraju, jak i sprowadzane z zagranicy, podlegają bilansowaniu.

2. Bilanse roczne, dwuletnie i wieloletnie stanowią główny element ustalania, a następnie weryfikacji planów gospodarczych. Projekty planów produkcji materiałów, zatwierdzane na poszczególnych szczeblach, powinny być uzasadniane prawidłowo opracowanymi bilansami.

3. W bilansach określa się ilości materiałów przeznaczonych na zaspokojenie potrzeb kraju i na eksport oraz wysokość rezerwy bilansowej na potrzeby nie przewidziane w planie.

4. Szczegółowość bilansowania zależy od potrzeb jednostki bilansującej. Dla szczegółowego planowania produkcji i obrotu należy opracowywać bilanse asortymentowe, pozwalające na ustalenie zgodnych z potrzebami kraju prawidłowych proporcji i planów produkcji poszczególnych asortymentów.

5. Bilanse materiałowe na okresy wieloletnie stanowią m. in. podstawę do:

- 1) programowania rozwoju zdolności produkcyjnych w zakresie materiałów dla potrzeb kraju i eksportu,
- 2) ustalenia kierunku specjalizacji produkcji dla potrzeb krajowych i w ramach Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej,
- 3) określenia potrzeb importu i możliwości eksportu,
- 4) sporządzania planów produkcyjnych i inwestycyjnych u odbiorców materiałów.

§ 3. 1. Kierownicy jednostek zgłaszających zapotrzebowanie na materiały jednostkom bilansującym obowiązani są do:

- 1) dopilnowania rzetelności i realności zgłaszanych potrzeb,

- 2) ustalenia potrzeb na podstawie norm i wskaźników zużycia bieżąco aktualizowanych w miarę wprowadzania nowych konstrukcji i technologii oraz materiałów zastępczych,

- 3) weryfikacji zgłaszanych potrzeb w miarę zmian projektu planu produkcji oraz stanu realizacji zadań w okresie poprzedzającym okres planowy.

2. Zapotrzebowania na materiały pochodzące częściowo lub całkowicie z importu powinny być szczególnie wnikliwie analizowane i weryfikowane.

3. Równoległe z opracowywaniem i zgłaszaniem zapotrzebowania na materiały (ust. 1 i 2) należy dokonywać oceny wielkości zapasów, zgłaszając zapasy zbędne i nadmierne do zagospodarowania w trybie przewidzianym w uchwale nr 262 Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 1968 r. w sprawie rozporządzania przez jednostki gospodarki uspołecznionej niektórymi ruchomymi składnikami majątkowymi (Monitor Polski Nr 35, poz. 245).

§ 4. 1. Bilanse powinny być sporządzane w zasadzie samodzielnie przez jednostki bilansujące (§ 5) na podstawie analizy potrzeb, przeprowadzonej bez powszechnego ankietowania odbiorców. W toku analizy jednostka bilansująca powinna jednak w miarę potrzeby przekonsultować z zainteresowanymi ministerstwami i zjednoczeniami (jednostkami równorzędnymi) reprezentującymi największych odbiorców lub z tymi odbiorcami (organizacjami handlu wewnętrznego w zakresie towarów rynkowych) przewidywane potrzeby w zakresie danych materiałów oraz sposób ich pokrycia. Konsultacje prowadzi się także na żądanie naczelnych organów odbiorców. W sprawach organizacji i zasad analizy popytu — stosownie do specyfiki branży — należy posługiwać się wytycznymi Rady Gospodarki Materiałowej.

2. Jednostki bilansujące mogą w miarę potrzeby organizować zespoły bilansujące dla weryfikacji potrzeb zgłaszanych przez odbiorców, opiniowania realności bilansów najbardziej deficytowych materiałów i opracowywania wniosków wynikających z tej oceny. W uzasadnionych wypadkach zespoły bilansujące powinny proponować pokrycie potrzeb materiałami zastępczymi. W skład zespołów bilansujących powinni wchodzić przedstawiciele dostawców i odbiorców oraz w miarę potrzeby placówek naukowo-badawczych.

3. Jednostka bilansująca powinna w terminach poprzedzających sporządzanie planów techniczno-ekonomicznych powiadomić jednostki, z którymi przeprowadziła konsultacje (ust. 1), w jaki sposób zostały uwzględnione w bilansach wyniki konsultacji.

4. Wielkości eksportu i importu materiałów przyjęte w bilansach powinny uwzględniać m. in. wieloletnie zobowiązania handlu zagranicznego, zobowiązania wynikające ze

współpracy z zagranicą i zadania nałożone uchwałami Rady Ministrów.

5. Podstawy metodyczne sporządzania bilansów określa zarządzenie nr 20 Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 17 kwietnia 1968 r. w sprawie bilansowania wyrobów.

§ 5. 1. Właściwi ministrowie — na podstawie uprawnień wynikających z uchwały nr 116 Rady Ministrów z dnia 14 maja 1965 r. o współpracy i koordynacji gospodarczej (Monitor Polski Nr 33, poz. 178) oraz z tytułu koordynacji międzyresortowej — określają jednostki obowiązane do sporządzania bilansów materiałowych.

2. Jednostkami obowiązany do sporządzania bilansów powinny być w zasadzie zjednoczenia wiodące. Jeżeli producenci materiałów są zgrupowani w kilku zjednoczeniach i nie zostało powołane zjednoczenie wiodące, a zbyt jest powierzony jednej organizacji, minister nadzorujący tę organizację może ją wyznaczyć jako właściwą do bilansowania tych materiałów.

3. Ministrowie mogą zastrzec sporządzanie określonych bilansów przez ministerstwa lub polecić przedstawianie sobie projektów niektórych bilansów do akceptacji.

§ 6. 1. Komisja Planowania przy Radzie Ministrów określa w instrukcjach dotyczących opracowywania projektów narodowych planów gospodarczych wykaz materiałów, których bilanse właściwi ministrowie przedstawiać będą Komisji Planowania przy Radzie Ministrów wraz z projektem planu.

2. Właściwi ministrowie na wniosek Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów przedstawiają do wglądu Komisji Planowania przy Radzie Ministrów inne bilanse niż określone w ust. 1, opracowywane przez ministerstwa, zjednoczenia lub przedsiębiorstwa.

§ 7. 1. Wykaz materiałów, które podlegają rozdzielnictwu, organy zatwierdzające plany rozdziału i głównych imiennych odbiorców (§ 8 ust. 1) ustala Komisja Planowania przy Radzie Ministrów w instrukcjach dotyczących opracowania projektów narodowych planów gospodarczych.

2. Ogólne kierunki rozdziału materiałów, szczególnie ważnych dla rozwoju gospodarki narodowej lub deficytowych, zatwierdzone są przez Radę Ministrów w ramach narodowych planów gospodarczych. W ogólnych kierunkach rozdziału Rada Ministrów określa dostawy dla kilku podstawowych resortów lub zasadnicze kierunki zużycia, a szczegółowe plany rozdziału (§ 8) tych materiałów ustalają właściwi ministrowie-dostawcy.

3. Organami zatwierdzającymi szczegółowe plany rozdziału (jednostki rozdzielające) — z uwzględnieniem przepisów ust. 2 — są ministrowie i dyrektorzy zjednoczeń lub z upoważnienia ministrów (§ 5 ust. 2) albo dyrektorzy zjednoczeń dyrektorzy organizacji zbytu. Jednostka rozdzielająca obowiązana jest uzgodnić z głównymi odbiorcami wysokość przydziału danego materiału. W razie nieuzgodnienia wysokości przydziału między głównym odbiorcą a jednostką rozdzielającą główny odbiorca ma prawo odwołać się do ministra-dostawcy.

4. Jeżeli w toku opracowania narodowych planów gospodarczych powstaną rozbieżności między ministrami co do wielkości przydziałów określonych w projektach ogólnych kierunków rozdziału (ust. 2), protokoły rozbieżności podpisane przez zainteresowanych ministrów powinny być dołączone do prezentowanego Radzie Ministrów projektu narodowego planu gospodarczego po ich rozpatrzeniu przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów.

5. Jednostki rozdzielające właściwe są do dysponowania rezerwą bilansową materiałów rozdzielanych. Rezerwą bilansową materiałów, których ogólny rozdział w ramach narodowych planów gospodarczych zatwierdza Rada Mini-

strów, dysponuje — zgodnie z obowiązującymi przepisami — Prezydium Rządu. Nadwyżki bilansowe powstające w okresie realizacji planu zalicza się do rezerw bilansowych.

§ 8. 1. W szczegółowych planach rozdziału wymienia się ilości materiałów przeznaczonych:

1) dla głównych imiennych odbiorców, tj.:

a) poszczególnych ministerstw, centralnych urzędów, centralnych związków spółdzielczych — w odniesieniu do jednostek objętych planem centralnym,

b) poszczególnych ministerstw, centralnych urzędów i prezydiów wojewódzkich (miast wyłączonych z województw) rad narodowych — w odniesieniu do jednostek objętych planem terenowym,

których nadzorowane jednostki używają decydujące ilości materiałów objętych planem,

2) dla jednostek, które nie są nadzorowane przez głównych imiennych odbiorców (drobni odbiorcy) — w pozycji łącznej.

2. Jako główny imienny odbiorca może być wskazane również zjednoczenie, zużywające większą ilość materiałów rozdzielanych. W tym wypadku pozostałe jednostki resortu (ust. 1 pkt 1) zalicza się do drobnych odbiorców.

3. Plany rozdziału sporządza się na okresy roczne.

§ 9. W ramach ogólnej ilości materiałów przyznaných w planie rozdziału główni imienni odbiorcy dokonują w formie rozdzielników lub asygnat przydziału tych materiałów dla nadzorowanych zjednoczeń, przedsiębiorstw lub innych nadzorowanych jednostek gospodarczych zgodnie z ogólnymi przepisami o przydziałach, rozdzielnikach i uzgodnieniach dostaw, stanowiącymi załącznik nr 1 do zarządzenia Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 2 kwietnia 1963 r. w sprawie przydziałów, rozdzielników i uzgodnień dostaw oraz ogólnych warunków dostaw w obrocie krajowym pomiędzy jednostkami gospodarki społecznej (Monitor Polski z 1963 r. Nr 34, poz. 172 oraz z 1966 r. Nr 57, poz. 276).

§ 10. W planach rozdziału należy zapewnić odpowiednią ilość materiałów na zaopatrzenie drobnych odbiorców.

§ 11. 1. Jednostki rozdzielające powinny w miarę potrzeby, a w szczególności w I kwartale roku planowego, dokonać korekty planu rozdziału, biorąc pod uwagę faktyczne zużycie w roku ubiegłym, faktyczny stan zapasów na koniec roku ubiegłego, przewidywane zużycie w roku planowym i niezbędny poziom zapasów na koniec roku planowego.

2. Wnioski w sprawie zmian ogólnych kierunków rozdziału materiałów ważnych dla rozwoju gospodarki narodowej lub deficytowych (§ 7 ust. 2) powinny być składane przez ministrów-dostawców Przewodniczącemu Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, który — w miarę potrzeby — przedstawia je Radzie Ministrów.

§ 12. Właściwi ministrowie na wniosek Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów przedstawiają do wglądu Komisji Planowania przy Radzie Ministrów projekty planów i plany rozdziału, zatwierdzone przez właściwe jednostki rozdzielające (§ 7 ust. 3) oraz informacje uzasadniające ich zmiany.

§ 13. 1. Ministrowie-dostawcy albo z ich upoważnienia podlegli im dyrektorzy zjednoczeń lub dyrektorzy organizacji zbytu zawrą — w miarę potrzeby — z ministrami nadzorującymi odbiorców lub z ich upoważnienia z dyrektorami zjednoczeń (jednostek równorzędnych) porozumienia określające wypadki, w jakich może nastąpić ograniczenie lub zaprzestanie stosowania określonych materiałów, oraz ustalą sposób realizacji tego porozumienia.

2. Ograniczenia lub zakazy stosowania materiałów powinny w szczególności dotyczyć materiałów, których podaż jest niższa niż potrzeby kraju i eksportu, oraz materiałów importowanych.

3. W porozumieniach, o których mowa w ust. 1, należy w szczególności ustalić zasady racjonalnego stosowania, możliwość zastąpienia materiałów objętych porozumieniem innymi bardziej dostępnymi ze wskazaniem źródła i zapewnieniem ich nabycia oraz inne postanowienia, które zapewnią oszczędność zużycia.

4. W porozumieniu można ustalić, w jakich wypadkach sprzedawcy materiałów mogą uzależnić ich sprzedaż od wskazania przez kupującego celu, na jaki materiał jest przeznaczony, i odmówić dostarczenia, jeżeliby miały one być użyte niezgodnie z porozumieniem, o którym mowa w ust. 1.

5. Zakaz lub ograniczenie stosowania materiałów nie dotyczy wypadków, gdy zużycie określonych materiałów jest określone Polską Normą lub innymi przepisami, wydanymi przez właściwe organy, albo wynika z umów i porozumień międzynarodowych.

6. Porozumienia, o których mowa w ust. 1, powinny być aktualizowane w miarę zmian zachodzących w sferze produkcji, obrotu i zużycia.

§ 14. Przepisy zarządzenia dotyczące ministerstw mają odpowiednie zastosowanie do centralnych urzędów, centralnych związków spółdzielczych i prezydiów wojewódzkich (miast wyłączonych z województw) rad narodowych.

§ 15. W części unormowanej niniejszym zarządzeniem oraz zarządzeniem Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 2 sierpnia 1969 r. w sprawie zasad bilansowania i rozdziału maszyn i urządzeń (Monitor Polski Nr 39, poz. 322) tracą moc dotychczasowe przepisy dotyczące bilansowania materiałów.

§ 16. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1970 r.

Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów:
J. Kulesza